

Skånsk kör sjunger i Ungern

Den 22 juni reste Kirsebergs Kamarsångare från Lunds stift med dirigenten Alexander Einarsson på turné till Ungern.

Kören spelar i Budai Ferences tempel och Mátyás-tempel i Budapest, i Basilikan i Esztergom, i Szent Mihály Basilika i Veszprém samt i Koroncó.

Ylva Eggehorn.

Tomas Tranströmer och Ylva Eggehorn med på stor kulturutställning i Mariannelund

På lördag den 28 juni är det dags för den stora sommarutställningen "Folk 08" i Mariannelund. Mellan 28 juni och 29 juni blir det utställningar, dans, konserter och framträdanden av författare. Bland annat medverkar poeten Tomas Tranströmer som hedersgäst på lördag den 28 juni.

Ylva Eggehorn, sopranen Marianne G Nielsen, Anders Hallengren med flera finns också med i programmet. Mellan klockan 15 och klockan 17 på lördagen öppnas samtliga utställningar av samtida kinesisk och nordisk konst på åtta olika platser: järnvägsstationen, TGC Nordica Gallery, Julles Verkstad,

Centralgatan 1, Verdandigatan 1, "End/Beginning", biblioteket, Hantverksgatan och Ladan. Utställningen på Mariannelunds järnvägsstation pågår hela sommaren, fram till 31 augusti.

För mera info och hela programmet: www.tgcnordica.com/sweden/folk08.htm

lyckligare och mer hel människa. I dag är skrivandet ofta förenat med glädje."

FOTO: ARNE HYCKENBERG

livssyn på ända"

krävdes för att sätta ihop tavlan.

Till en början skrev han för sin egen skull, sedan övergick planerna till att skriva en slags självbiografi. I dag arbetar han för att materialet ska bli en utvecklingsroman.

–Man kan kanske säga att tavlan från början är en ren avbildning, men att jag nu försöker göra om den med färgsättning och korrigeringar för att förstärka de känslor som jag vill att betraktaren ska få.

–Romanformen gör det också möjligt att lämna ut personliga saker utan att man bryter mot etiska regler och ökar mina möjligheter att förmedla det jag vill. Min berättelse handlar om hur det är att vara barn i en familj med stora problem som de skickligt döljer för omvärlden. I romanen kan jag också analysera mer och symboliskt visa psykologiska sammanhang.

Till en början var han skeptisk till att använda sig av romanformen, eftersom det kändes som en förvrängning av sanningen.

–Men jag har lärt mig att genom att förstärka en känsla kan budska-

pet gå fram bättre. Det är viktigare att förmedla en stämning än ett exakt korrekt händelseförlopp.

ATT GÅ PÅ SKRIVARKURS och låta andra människor få läsa om högst privata och smärtsamma upplevelser var fruktansvärt nervöst. Åtminstone första gången. Men responsen från gruppen har ökat hans självförtroende och mod.

–Jag litar på dem och blir sporrad. Reaktionerna och frågorna från gruppen har varit viktiga och har fått mig att gräva djupare. För mig är skrivprocessen en utvecklingsprocess för själen. Pusselbitarna håller på att växa ihop till en tavla. Jag är inte klar, men skissen är det. Skrivandet har ställt min livssyn och bilden av mig själv på ända. Det fanns så mycket skuld under min uppväxt men i dag tar jag inte åt mig lika lätt.

Några yttre förändringar har skrivandet inte inneburit. Han har samma jobb, samma bostad och samma familjeförhållanden som tidigare. Den stora skillnaden syns inte utåt men inåt. Författaren Ker-

stin Ekman har sagt att skrivandet och skapandet är en slags sorg. Klas Berggren håller med.

–Man får inget lyckorus av att skriva, snarare ett ångestrus, säger han och skrattar till. När jag gick på folkhögskolan fick jag tvinga mig till att skriva. Jag stirrade på skärmen och ville inte börja. Men utan det motståndet kommer man kanske inte åt sig själv. När jag väl kommit över det och gått igenom den jobbiga processen har jag kommit ut som en lyckligare och mer hel människa. I dag är skrivandet ofta förenat med glädje.

HAN ÄR MER beslutsam än tidigare att ge ut en bok, om inte annat på eget förlag.

–Det finns en tillfredsställelse att skriva färdigt något och jag skulle gärna vilja ge ut en bok för mina vänner. Skrivandet har också gett mig inblick i bra litteratur. I dag njuter jag mer av att läsa.

MARIE STARCK
redaktionen@dagen.se
08-619 24 00

Krönika

Psalmer som dialog med den Evige

Sista tiden har jag klurat lite kring psalmers psykologiska funktion – vad allt får man inte syssla med i detta underliga forskaryrke? – så jag läser om Bach.

I det tidiga tjugohundratalet är dogmer inte särskilt populära. Det har blivit mer attraktivt att tala om mystik eller andlighet "Det är väl inte så noga vad man tror på, huvudsaken är väl att musiken berör oss", sägs det ibland. Men Bachs musik, koraler och arior bygger på tanken att Gud har talat genom sitt ord. Han står i rakt motsatt position till tjugohundratalets i: "Något tror jag på, men jag vet inte vad." Han hade dessutom ett slags pedagogisk ambition. Ungefär så här tänker han:

Gud har valt ett speciellt sätt att göra sig känd genom sin Son. Det är en personligt distinkt Gud som gjort sin kärlek känd och ger evighet som gåva. Bachs psalmer är impregnerade av teocentrisk teologi snarare än människocentrerad psykologi. Gud – inte människan – är tillvarons centrum. Förvisso är Gud hemlighetsfull. Men detta är inte detsamma som att man inte kan och måste tala om Gud. Varför har Jesus annars sänt ut lärjungar att sprida ett budskap?

VÅR EGEN SAMTID frågar sig ofta vad "det ger" att tro eller vilken effekt en övertygelse har. För Bach ligger fokus på trons objektiva innebörd snarare än dess subjektiva funktion. I den meningen är Bachs tänkande långt från vår samtids intresse för upplevelser. Varje söndag målade han en kantat kring dagens bibliska händelser. Han skapade genom sina koraler möjligheter för sångaren eller lyssnaren att identifiera sig med personer ur Bibeln eller helt enkelt med Psaltarens bedjande "jag".

Över huvud taget levde Bach samtidigt i två världar. Först fanns den synliga. Barn och fru, elever, orgelreparationer, diskussioner om tjänster och bekymmer för en växande familj. Vid sidan av den fanns den osynliga. I den världen var han samtida med de bibliska gestalterna. Cykliskt – år ut och år in – återkom de stora kosmiska händelserna; Kristi födelse vid julen, Kristi lidande i fastan, Kristi uppståndelse vid påskan, Kristi förklaring, Kristi himmelfärd, trefaldighetstidens alla söndagar, Alla helgons dag och domssöndagen.

Också varje vecka bröt den andra världen igenom i högmässans predikningar, musik och psalmer. De två världarna tvinnades in i varandra. Betlehem verkar vara lika verklig för honom som Berlin. I varje fall tycks Bach ha uppfattat bibliska personer som Tomas, Petrus, Abraham, psalmisten – för att inte tala om Frälsaren Jesus – lika närvarande som sina egna vänner eller släktingar. Det fanns tunna hinner mellan denna värld och den eviga. Mötet mellan de två fanns i sången. Ordet – den uppenbarade Kristus som tolkningsnyckeln för både tid och evighet – fördes via sången in i vardagen. Tanken att det faktiskt finns ett centrum i tillvaron, något som i vår egen samtid uppfattas som ett slags förvetenskapligt stadium, var på Bachs tid snarare ett axiom, en självklarhet.

HELA MÄNNISKANS LIV är vänt mot den ofattbare guden. Därför är Bachs psalmer dialogiska. Den hjälper människan att rikta sig till Gud samtidigt som den hjälper henne att höra tilltalet från denne Gud. När orgelpreludiet startar definierade människan om sig själv från vanlig medborgare till föremål för Guds omsorg. Denna musikens "omdefinierande" roll är central. Den gemensamma psalmsången bidrar sen till att människan kommer i dialog med den Andre; med Gud.

Därför: "Gå ut min själ och gläd dig vid Guds underbara gåvor!"

Owe Wikström

Professor i religionssociologi